

Projekt: „ Świat Sztuki - Sztuka Świata”

*„Powiedz mi, a zapomnę,
pokaż mi, a zapamiętam,
zaangażuj mnie, a zrozumiem.”*

Konfucjusz

Główne założenia projektu:

Metoda projektu pomaga w przygotowaniu dzieci do życia w grupie, szkole, społeczeństwie. Nie tylko sprzyja przyswajaniu wiadomości, lecz także uczy rozwiązywania konfliktów, dzielenia się odpowiedzialnością za realizację planów, wymiany zdań, poglądów czy sugestii. Dzieci pracując metodą projektu są bardziej kreatywne, rozwijają swoje zdolności poznawcze oraz uczą się współpracy. Uczą się także szukania i selekcjonowania informacji, rozmowy z ludźmi ważnymi dla ich projektu, a także poznają możliwości techniki komputerowej i internetu. Udział w projekcie pozwala również na przełamywanie własnych słabości (np. nieśmiałości, braku wiary w siebie).

Praca z wykorzystaniem tej metody, ze względu na wysoką efektywność, może być stosowana w zróżnicowanej wiekowo grupie, dlatego zastosowanie jej w świetlicy jest szczególnie zasadne. Planowane działania nauczycieli i zadania dla uczniów dostosowane odpowiednio do możliwości i potrzeb dzieci na poszczególnych poziomach nauczania gwarantują osiągnięcie założonych celów edukacyjnych i wychowawczych.

Przedstawiany projekt jest kontynuacją działań wychowawców świetlicy z poprzedniego roku, kiedy poszukując cech charakterystycznych i kultur różnych krajów dzieci miały okazję poznać świat baśni polskich, skandynawskich, rosyjskich i chińskich. Pozytywna ocena atrakcyjności zajęć i zaangażowanie uczestników w realizację poprzedniego projektu skłoniła nauczycieli do decyzji wyboru tej formy pracy także w bieżącym roku szkolnym. Planując działania edukacyjne i wychowawcze oparto się na metodach aktywizujących pracę dzieci, rozbudzających ich naturalne potrzeby twórcze i poznawcze.

Niniejszy projekt wprowadza uczniów w świat sztuki, która jest jednym z przejawów ludzkiej kultury i od zawsze towarzyszyła człowiekowi w pracy, zabawie, odpoczynku. Z początku służąc celom praktycznym – pomagała w pracy zespołowej, była formą komunikacji, później stała się także elementem tożsamości zbiorowej. Dlatego w planowanej prezentacji sztuki zaakcentowano narodowe i regionalne pojmowanie kultury w wybranych pięciu krajach europejskich: Polsce, Anglii, Grecji, Francji i we Włoszech. Zagadnienia związane z malarstwem, rzeźbą, architekturą i muzyką ściśle korelują z tematyką historii i geografii tych państw.

Główne cele projektu:

Cele edukacyjne:

- Poznanie podstawowego zasobu pojęć i terminów w obrębie sztuki dla umożliwienia mówienia o zjawiskach artystycznych językiem zbliżonym do profesjonalnego oraz rozumienia tekstów o sztuce w opracowaniach popularno-naukowych, co stanie się platformą dla rozwijania zainteresowań artystycznych;
- Poznanie i utrwalenie w pamięci podstawowego kanonu wielkich twórców i ich najważniejszych dzieł ;

- ✚ Wyposażenie uczniów, poprzez wielkie wzorce i własną działalność plastyczną, w podstawowe umiejętności w zakresie warsztatu plastycznego, co umożliwi im aktywny udział w kulturze.
- ✚ Stwarzanie uczniowi możliwości do spontanicznej, odtwórczej i twórczej ekspresji muzycznej.
- ✚ Przygotowanie dziecka do odbioru i przeżycia dzieła muzycznego czy plastycznego.

Cele wychowawcze:

- ✚ Rozbudzenie motywacji zajmowania się sztuką. Otwieranie na wartości duchowe, leżące poza sferą cechującego współczesną cywilizację pragmatyzmu i doraźnego utilitaryzmu, stanowiące źródło pełniejszego, bogatszego życia.
- ✚ Kształtowanie postaw twórczych – uniwersalizacja etosu twórczości z jej nieodłącznymi atrybutami: kreatywnością, staraniem o doskonałość efektów, innowacyjnością, śmiałością w podejmowaniu zadań trudnych, autokrytycyzmem.
- ✚ Wykształcenie zdolności pełnej percepcji – zdolności skupienia uwagi na strukturach zorganizowanych (dziełach człowieka) i nie zorganizowanych (tworach natury) dla pełnego, wyposażonego w refleksję i zdolność oceny przeżywania wyglądu świata.
- ✚ Poznanie otaczającego ucznia krajobrazu kulturowego, co sprzyja kształceniu poczucia wartości i znaczenia najbliższego dziedzictwa kulturowego oraz odpowiedzialności za jego trwanie.
- ✚ Wykształcenie umiejętności spojrzenia i oceny artystycznego dorobku własnej ojczyzny na tle dokonań europejskich, bez znamion poczucia niższości.
- ✚ Przez poznanie wielości kultur i różnorodności postaw twórczych, wykształcenie tolerancji i uznania wartości pluralizmu w kulturze i życiu społecznym.
- ✚ Uwrażliwienie na estetykę najbliższego otoczenia, zdolność do oceny i kształtowania własnego wyglądu oraz otaczających ucznia przedmiotów. Wstępne przygotowanie do życia w rzeczywistości określanej jako „cywilizacja obrazu” – odczytywanie znaków, symboli, metafor transmitowanych przez media i reklamę.
- ✚ Wykształcenie naturalnych potrzeb aktywności twórczej i ekspresji własnej; wykształcenie, poprzez atmosferę przebiegu zajęć poczucia wartości działalności artystycznej jako sposobu wyrażania siebie, co stymuluje ochotę do zajmowania się sztuką.

Miejsce i termin realizacji:

Projekt zaplanowany do realizacji w roku szkolnym 2012/2013 w trakcie zajęć edukacyjno-wychowawczych odbywających się w świetlicy. Przewidywany termin prezentacji osiągnięć dzieci to luty 2013 - w szkolnej auli oraz czerwiec 2013 roku- podczas festynu rodzinnego z okazji Dnia Dziecka

Sposoby prezentacji osiągnięć uczniów:

Uzyskaną wiedzę i nabytymi umiejętnościami uczniowie będą mieli okazję podzielić się ze swoimi rówieśnikami podczas zaplanowanych pokazów artystycznych w formie: wystaw twórczości dziecięcej (malarstwo, rzeźba), przedstawienia teatralnego, występów wokalne-instrumentalnych.

Występy, pokazy i wystawy dla rówieśników, środowiska lokalnego i rodziców będą służyć wdrażaniu dzieci do występowania publicznego i prezentowaniu ich mocnych stron oraz szerzeniu idei, iż *artystą jest każdy, kto patrzy na świat przez pryzmat emocji, a następnie tę zaobserwowaną rzeczywistość stara się ukazać na swój sposób. Przelewa swe emocje na płótno, zamyka je w rzeźbie i muzyce. Niekiedy tworzy abstrakcyjne kompozycje,*

fotografuje. Przetwarza rzeczywistość, wyrażając w dziełach swój subiektywny punkt widzenia. Artysta tworzy świat. Dopasowuje go do własnych wyobrażeń i wymyślonych wizji. Tworzenie pomaga zrozumieć artyście siebie.

Osoby odpowiedzialne za realizację:

Koordynator projektu: mgr Angelika Iskra

Osoby współpracujące: wychowawcy świetlicy

Osoby zaproszone do współpracy w toku realizacji projektu:

Osoby reprezentujące szczeciński świat twórców muzyki, malarstwa, rzeźby (wspólne muzykowanie, śpiew i warsztaty artystyczne), a także rodzice uczniów, jako osoby wspierające realizację zadań.

Uczestnicy projektu:

Projekt skierowany do dzieci w wieku 5 – 10 lat (uczniowie klas 0 – III) korzystających z opieki świetlicowej.

Formy organizacyjne:

Zajęcia odbywać się będą w grupach dzieci 10 -26 osób. Przewiduje się także zadania indywidualne i wykonane w domu we współpracy z rodzicami uczniów.

Zasoby materialne:

W realizacji projektu wykorzystywane będą środki dydaktyczne znajdujące się w świetlicy, sprzęt do odtwarzania nagrań muzycznych oraz rejestrowania dźwięków i prób muzykowania, plansze dydaktyczne z reprodukcjami dzieł, mapy geograficzne, zasoby księgozbioru biblioteki szkolnej oraz sprzęt komputerowy czytelnicy multimedialnej. Do wykonania prac twórczych posłużą materiały i przybory plastyczne, wycinki z gazet, masy solne i papierowe, sypkie produkty spożywcze, sznurki, kartony, materiały tekstylne itp.

Procedury osiągnięcia celów:

W projekcie zakłada się **dwudzielność form obcowania ze sztuką** poprzez:

- Poznanie podstawowych zagadnień teoretycznych i wybranych wiadomości z dziejów sztuki, ilustrowanych wybranymi, dostępnymi przykładami.
- Własną działalność twórczą uczniów.

Dwudzielność procesu realizacji projektu: wiedza o sztuce (środki wyrazu plastycznego i muzycznego, zagadnienia warsztatu i elementy dziejów sztuki) oraz własna działalność ucznia stwarza w praktyce dwa warianty przebiegu zajęć:

- gdy jej tematem jest określony fragment dziejów sztuki lub swobodna działalność twórcza na temat zasugerowany lub dowolny;
- synchronistycznie dla obu działów – gdy celem ćwiczeń i zadań twórczych jest dochodzenie, w drodze doświadczeń własnych, do rozwiązań, rozpoznawanych następnie w dziełach sztuki wielkiej.

Materiał faktograficzny obejmuje jedynie zasadnicze, najbardziej znamienne

przejawy omawianych epok i stylów w obrębie przede wszystkim muzyki, architektury, rzeźby i malarstwa, niezbędne dla orientacji ucznia w przemianach sztuki w ciągu dziejów i podstawowych wartościach kulturalnego dziedzictwa, bez konieczności pamięciowego przyswajania sobie wiadomości o mniejszym, na tym poziomie nauczania, znaczeniu, zakłócającego przejrzystość obrazu całości.

Materiał audiowizualny, zaproponowany tu jako ilustracja poszczególnych zagadnień, dotyczy jedynie dzieł kluczowych i unikatowych.

Punktem wyjścia dla sposobu prowadzenia zajęć będzie przyjęcie, że **poznawanie sztuki i jej dziejów nie jest procesem „erudycyjnym”, polegającym na technice zapamiętywania abstrakcyjnych formuł i pojęć, lecz dokonuje się ono przez rozpoznanie i emocjonalny odbiór konkretnych form i niesionych przez nie treści i znaczeń.**

Takiemu celowi służy właściwa relacja wzajemna pomiędzy dziełem a informacją i komentarzem. Obrazowi czy utworowi muzycznemu przypadać tu będzie rola wiodąca w tym mianowicie znaczeniu, że winien on być nie pokazaną naprędce ilustracją czy zbiorem dźwięków do informacji podanej jako pewnik do nauczenia się i zapamiętania, lecz podstawą do sformułowania określonej konkluzji. W sytuacji optymalnej konkluzja taka winna być podsumowaniem zainicjowanego przez nauczyciela dyskursu, złożonego – zależnie od osobowości zabierającego głos i grupy wiekowej uczniów – z wypowiedzi obszerniejszych lub drobnych przyczynków, opisowych lub sygnalizujących rodzaj odbioru, wrażenia i emocje, jakie prezentowane dzieło wywołuje.

Swoistość przyjętej w projekcie tematyki zajęć będzie skłaniać nauczyciela do stymulowania wypowiedzi spontanicznych i powstrzymywania się przed doraźnym formułowaniem ocen wartościujących te wypowiedzi (jako „trafne” lub „nietrafne”), co powinno wynikać dopiero z wypracowanej wspólnie konkluzji. W konsekwencji winno to doprowadzić do pomnożenia liczby uczniów czynnie uczestniczących w przebiegu zajęć, a z drugiej strony – do trwałego zakodowania prezentowanego obiektu, czy zespołu obiektów, w pamięci.

Efektom analizy środków wyrazu (elementów formy dzieła) winien być zawsze sam ów wyraz – niesione przez dzieło znaczenia i wartości, decydujące o jego zdolności pobudzania emocji lub intelektualnej refleksji.

Do sposobów aktywizowania uczniów w uczestnictwie w zajęciach i formułowaniu opinii własnych zaliczyć można będzie także:

- krótkie refleksje pisemne na temat określonego (np. „ulubionego”) dzieła albo grupy dzieł;
- wstępne przygotowanie tematu (w obrębie informacji ogólnych) przez jednego z uczniów (albo zespół), na podstawie informacji z Internetu albo źródła o charakterze popularnonaukowym;
- ćwiczenia na koncentrację i pamięć wzrokową i słuchową, poprzez opis, ustny lub pisemny obrazu, utworu o stosunkowo rozbudowanej kompozycji po jego krótkim oglądzie czy wysłuchaniu, z uwzględnieniem tematu, kompozycji, elementów języka plastycznego czy muzycznego, związku z epoką;
- kontakt z artystami miejscowymi, wywiady, pokazy artystyczne, wspólne warsztaty;

Ćwiczenia i zadania plastyczne związane będą bezpośrednio z przedstawionymi problemami z zakresu podstawowych technik i środków wyrazu – koloru i kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni. Poprzedzone zostaną one demonstracją przykładów wybitnych tak, aby do określonych konkluzji uczeń mógł, przez własną praktykę warsztatową, dochodzić samodzielnie.

Ćwiczenia/zadania muzyczne i plastyczne wykonywane spontanicznie posłużą unaocznieniu faktu celowej organizacji powierzchni, rytmu lub struktury dzieła sztuki dla

osiągnięcia zamierzonego skutku artystycznego i znaczeniowego. Będą one oparte na czynniku intuicji i naturalnej spontaniczności działań.

- Rola nauczyciela, poza organizacją zajęć (narzędzia, tworzywa), będzie tu polegać na:
- sugerowaniu problemów wspólnych dla całej grupy dla uzyskania płaszczyzny do porównań sposobów rozwiązań i analizy efektów;
  - sugerowaniu rozwiązań w obrębie obranych gam kolorystycznych, faktur, dźwięków;
  - sugerowaniu narzędzi, tworzyw, instrumentów dla indywidualnego doboru tematów dla nich odpowiednich,
  - sugerowaniu prób rozwiązań proponowanych tematów w dwóch odrębnych konwencjach: ekspresyjnej i syntetycznej (oszczędność środków wyrazowych).

Harmonogram działań:

Faza projektu	Temat	Sposób realizacji	Termin
I	Sztuka Polski	- zajęcia integracyjne - kształtowanie poczucia tożsamości i przynależności dzieci (imię i nazwisko, klasa, szkoła i jej historia, pieśń szkoły, adres, miasto, kraj zamieszkania, barwy narodowe, godło, hymn państwowy) - cechy charakterystyczne: położenie na mapie, sztuka, muzyka. - definicja i dziedziny sztuki - definicja i rodzaje muzyki - rzeźba: oglądanie reprodukcji rzeźb z wykorzystaniem internetu, zapoznanie z takimi autorami rzeźb jak: Xawery Dunikowski, Wacław Szymanowski, Wacław Szymanowski, Magdalena Abakamowicz - oglądanie reprodukcji obrazów polskich malarzy: Jan Matejko, Stanisław Wyspiański, Józef Chełmoński, Aleksander Gieryski, - prace plastyczne - słuchanie wybranych utworów muzycznych polskich twórców i wykonawców: Fryderyk Chopin, Henryk Wieniawski, Majka Jeżowska, Golec uOrkiestra, muzyka musicalowa np. Metro, Czerwone Gitary, Cz. Niemen. - konkurs świetlicowy – Portret dziecka. - quiz – Jaki to obraz?	IX - X 2012
II	Sztuka Anglii	- cechy charakterystyczne: położenie na mapie, - najślynniejsi malarze angielscy (Joseph Mallord William Turner, John Constable, L S Lowry, David Hockney) i ich dzieła - najślynniejsi muzycy angielscy (The Beatles, Nigel Kennedy, Andrew Lloyd Webber, Henry Purcell, kolędy angielskie np. We Wish You a Marry Christmas, Santa Claus is Coming To Town, Silent Night, White Christmas) i ich utwory - najślynniejsi angielscy rzeźbiarze (Henry Moore) -ogłądanie reprodukcji obrazów i albumów, słuchanie utworów muzyki poważnej, rozrywkowej i kolęd bożonarodzeniowych - praca plastyczna – portret królowej Elżbiety II - układanie krzyżówek, rebusów tematycznych, puzzli z	XI – XII 2012

		wykorzystaniem internetu - świetlicowy konkurs kolęd	
III	Sztuka Grecji	- cechy charakterystyczne, położenie na mapie, - mitologia grecka jako klucz do zrozumienia sztuki, - sztuka antyczna: Sofokles, Fidiasz, Platon, Arystoteles, Polimedes z Argos , Cheramyas , Antenor - malarstwo ścienne (freski), malowane wzory na wazach, talerzach itp. - rzeźby hellenistyczne: Kolos Rodyjski, Laokoon, Wenus z Milo, posągi Kuros z Wyspy Melos, Dyskobol - architektura: Akropol w Atenach, propyleje, teatr, stadion, gimnazjum, palestra, hipodrom, odeon - Sirtaki taniec towarzyski oparty na motywach ludowych tańca greckiego, który swą karierę zawdzięcza melodii M. Theodorakisa z filmu Grek Zorba. Inne tańce greckie: tsifteteli, zembekiko -instrumenty greckie: lira, gitara, harfa, Fletnia Pana - utwory w wykonaniu: Los Grecos, Mythos, - konkurs świetlicowy: Rzeźba antyczna	I – II 2013
IV	Prezentacja osiągnięć dzieci	Występy artystyczne dzieci w auli szkolnej -przedstawienie teatralne -wystawa prac plastycznych -prezentacja multimedialna	III-IV 2013
V	Sztuka Francji	- cechy charakterystyczne kraju: położenie na mapie - prezentacja dorobku kraju - najśłynniejsi malarze i ich dzieła - najśłynniejsi rzeźbiarze i ich dzieła - najśłynniejsi muzycy i ich utwory - oglądanie dzieł malarstwa, architektury, słuchanie muzyki charakterystycznej dla kultury Francji - prace plastyczne z wykorzystaniem różnych technik malarskich i graficznych - <u>malarstwo</u>(wybór): Claude Monet, Auguste Renoir, Camille Pissarro, Edgar Degas, Paul Signac, Paul Gauguin, Cezanne Paul, Courbet Gustave, Delacroix Eugene, Matisse Henri,Edourd Manet,Froment, Fouquet, Maitre de Moulins, Jean Bourdichon, Clouet'ów (Jean i François), Jean Cousin, Corneille de Lyon,Mignard, Rigaud, Largillière i Philippe de Champaigne,Watteau, Pater, Lancret, Boucher, Fragonard, La Tour, Nattier, Vanloo i Tocqué,Chardin, Greuze, Lavreince, Hubert Robert i Madame Vigée–Lebrun. - <u>rzeźba</u>(wybór) -Augusta Rodina, Frédéric Auguste Bartholdi, Claus Sluter, Coysevox i Coustun,Visconti, A. Maillol, Bartholomé ,Michel Colombe, Jean Goujun, Ligier–Richier, Germain Pilon,Houdon itd. - <u>muzyka</u> (wybór)- Olivier Messiaen, Pierre Boulez, Nadia Boulanger, Maurice Ravel, Darius Milhaud, Claude Debussy, Hektor Berlioz, Georges Bizet, Cesar Franck, Gabriel Fauré,	III– IV 2013

		Camille Saint-Saëns, Maurice Jarre, Charles Aznavour itd. - konkurs świetlicowy "Kogut galijski"-praca plastyczna - quiz z wiedzy o sztuce Francji	
IV	Sztuka Włoch	- cechy charakterystyczne kraju, położenie; - malarstwo: przedstawiciele (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael Santi, Botticelli, Canaletto), tematyka obrazów(portrety, autoportrety, sceny biblijne i mitologiczne, historyczne), techniki (farby olejne na drewnie, płótnie, tempera, fresk); - oglądanie wybranych dzieł w postaci reprodukcji, fotografii (Dama z łasiczką, Mona Lisa, Ostatnia wieczerza; Stworzenie Adama, Madonna Sykstyńska, Narodziny Wenus, widoki Warszawy) - rzeźbiarstwo(Michał Anioł, Leonardo da Vinci, Donatello), tematyka (posągi postaci biblijnych, sceny mitologiczne), technika (rzeźba w drewnie, kamieniu), przykładowe dzieła (Pieta, Mojżesz, Dawid, Posąg konny, popiersie Flory) - muzyka <i>opera</i>: przedstawiciele (G. Rossini, G. Verdi, G. Puccini, A. Vivaldi) ; <i>muzyka filmowa</i>: (E. Morricone, Nino Rota); <i>muzyka rozrywkowa</i>: festiwal San Remo – A. Celentano, D.Modugno, Toto Cotugno; <i>włoska piosenka dziecięca</i> (festiwal piosenki dziecięcej Zecchino d'oro) - słuchanie fragmentów utworów muzyki poważnej i rozrywkowej, - samodzielne wyszukiwanie informacji w literaturze, czasopiśmie, encyklopediach, internecie, itp. - oglądanie reprodukcji obrazów i albumów, - słuchanie utworów muzyki poważnej i rozrywkowej, określanie „nastroju”, tempa, ilustrowanie ruchem), relaks przy muzyce - prace plastyczne wykonywane różnymi technikami (farby, pastele, odwzorowywanie metodą „siatki”, stemple) - układanie krzyżówek, rebusów tematycznych, puzzli z wykorzystaniem internetu - konkurs świetlicowy „Moja Mona Lisa” (wydzieranka)	V-VI 2013
VII	Prezentacja osiągnięć dzieci	Festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka	VI 2013

Forma ewaluacji:

W miesiącach maj – czerwiec 2013 zostanie przeprowadzona ankieta dla nauczycieli świetlicy i rodziców uczniów uczestniczących w projekcie. Z dziećmi wychowawcy świetlicy przeprowadzą rozmowy dotyczący atrakcyjności form pracy i rodzajów zadań.

Autor projektu: Joanna Chłopecka
Dobór treści i zadań: wychowawcy świetlicy